

	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни					
		Назва дисципліни ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ					
		Статус дисципліни: нормативна					
Галузь знань		05 Соціальні та поведінкові науки					
Спеціальність		053 Психологія					
Освітня програма		«Психологія (практична психологія)»					
Рівень вищої освіти		Перший (бакалаврський) рівень					
Форма навчання		Денна, заочна					
Курс		II, III					
Семестр		V					
Обсяг дисципліни		Кредити—4 – денна; 3,5 - заочна		Години: денна – 120; заочна – 105	денна	заочна	
		Лекційні			18		2
		Практичні/семінарські			36		4
		Лабораторні					
		Самостійна робота			66		99
Семестровий контроль		Екзамен					
Викладач		Галушко Л. Я., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи					
Контактна інформація		L.Y.Halushko@cuspu.edu.ua					
Кафедра		психології та соціальної роботи					
Факультет		педагогіки, психології та мистецтв					
Предмет навчання		У процесі вивчення курсу «Експериментальна психологія» уможливиться розглянути : особливості становлення і розвиток експериментального методу у психології; типи, основні етапи й умови проведення експериментального методу дослідження психіки; аналіз й оцінка валідності проведених психологічних експериментів, достовірність отриманих результатів і можливість застосування їх у психологічному дослідженні. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування у студентів систематизованих психологічних уявлень, теоретичних знань і практичних умінь здійснювати проведення валідного, надійного та репрезентативного експериментального дослідження психіки. У процесі викладання навчальної дисципліни активно застосовуються ситуаційні завдання, тренінгові вправи, ділові ігри, презентації, методики психодіагностики тощо.					
Мета		Оволодіння знаннями, набуттям вмінь і навичок експериментального дослідження психіки					
Компетентності		Згідно із вимогами освітньо-професійної програми у студента мають бути сформовані/закріплені такі компетентності: Загальні компетентності. ЗК1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.					

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Уміння виявляти особливості становлення експериментального методу в психології.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Спроможність проводити емпіричні та неемпіричні дослідження відповідно до вимог щодо оформлення результатів у психології.

ЗК9. Здатність застосовувати теоретико-прикладні засади використання експерименту у психологічній практиці.

ЗК10. Здатність визначати та класифікувати експериментальні методи, які використовуються в психології.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК8. Здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз, реферувати наукову та науково-методичну літературу з актуальних проблем експериментального дослідження.

СК9. Схарактеризувати основні принципи і структуру наукового дослідження психіки.

СК10. Знати основні загальнонаукові дослідницькі методи.

СК11. Знати та використовувати види гіпотез та можливості їх перевірки в експерименті.

СК12. Розглядати різні підходи до розуміння сутності експерименту та його структури.

СК13. Охарактеризувати основні проблеми експерименту в сучасній психології.

СК14. Конкретизувати типи експериментів та їх особливості.

СК15. Сформулювати основні етапи та характеристики психологічного експерименту.

СК16. Визначати види змінних та засоби їх контролю у психологічному експерименті.

СК17. Обґрунтовувати та розкривати особливості планування психологічного експерименту.

СК18. Застосовувати методи якісної та кількісної обробки експериментальних даних.

СК19. Спроможність розкривати соціально-психологічні та етичні аспекти наукового дослідження.

	СК20.Формулювати висновки на основі аналізу результатів дослідження. СК21. Спроможність аналізувати наукові звіти про експериментальні дослідження психіки з метою визначення об'єктивності, надійності та валідності отриманих результатів.
Програмні результати	У результаті засвоєння матеріалу курсу «Експериментальна психологія» студенти повинні: ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження ПР 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців ПР 9. Розкривати сутність експерименту як засобу пізнання психічної реальності. ПР 10. Конкретизувати типи експериментів та їх особливості. ПР11. Схарактеризувати основні етапи експериментального дослідження психіки. ПР12. Окреслити види змінних, їх контроль у психологічному експерименті. ПР13. Самостійно застосовувати експериментальний метод у дослідженнях психічної реальності. ПР14. Складати дослідницьку програму щодо емпіричного дослідження від інструктажу і мотивування досліджуваних до реєстрації результатів і постекспериментальної бесіди з учасниками процедури. ПР15. Висувати гіпотези про причинно-наслідкові зв'язки між фактами. ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. ПР17. Планувати експериментальні та квазіекспериментальні дослідження. ПР18. Використовувати етапи експерименту при його організації. ПР19. Аналізувати та оцінювати результативність проведеної дослідницької роботи. ПР20. Вміти написати науковий звіт та адекватно використовувати результати емпіричних у професійній діяльності.
Зміст дисципліни	Змістовий модуль І. Предмет і методологія експериментальної психології. Тема 1. Вступ до експериментальної психології.

Поняття про експериментальну психологію як теоретичну галузь психологічної науки. Предмет експериментальної психології. Принципи та завдання експериментальної психології.

Тема 2. Становлення і розвиток експериментального методу в психології.

Передумови запровадження експерименту в психології. Етапи становлення експериментального методу в психології. Роль основних напрямів психологічної науки у становленні психологічного експерименту. Розвиток експериментального дослідження психіки у вітчизняній і зарубіжній психології.

Тема 3. Методологія науки. Наукове дослідження, його принципи та структура.

Наука як особливий спосіб діяльності людського суспільства. Основні напрямки методології наукового дослідження. Принципи та типи наукового дослідження. Структура наукової теорії.

Змістовий модуль II. Емпіричні методи в психології.

Тема 4 . Неємпіричні методи експериментальної психології.

Психологічна наука як вибір. Неєкспериментальні психологічні методи: спостереження, “архівний метод”, метод аналізу продуктів діяльності, біографічний метод, бесіда, анкетування та інтерв’ю у психологічному дослідженні.

Тема 5. Експеримент як метод .наукової психології

Поняття про психологічний експеримент. Види експерименту. Структура психологічного експерименту.

Розділ 3. Психологія експерименту.

Тема 6. Експериментальне спілкування.

Експериментатор: його особистість та діяльність. Досліджуваний: його діяльність в експерименті. Особистість досліджуваного та ситуація психологічного експерименту. Етичні аспекти психологічних дослідження. Правове регулювання психологічних досліджень.

Тема 7. Змінні у структурі психологічного дослідження.

Поняття змінної. Види змінних. Незалежна та залежна змінні. Визначення зовнішньої змінної. Контроль змінних. Джерела артефактів у маніпулюванні змінними. Вимір змінних. Критерії якості виміру змінних.

Тема 8. Гіпотези у психологічному дослідженні.

Поняття про гіпотезу в науковому дослідженні. Види гіпотези. Вимоги до наукових гіпотез. Основні правила висунення і перевірки гіпотез. Експериментальна гіпотеза та її особливості.

Тема 9. Процедура та основні характеристики психологічного експерименту.

Організація та проведення експериментального дослідження. Ідеальний та реальний експерименти. Експериментальна вибірка. Експериментальні змінні та способи їх контролю. Визначення зовнішньої змінної.

Тема 10. Планування психологічного експерименту.

Класифікація експериментальних планів. Експериментальні плани: плани для однієї незалежної змінної, плани для однієї незалежної змінної та декількох груп, плани для одного досліджуваного. Доекспериментальні плани. Квазіекспериментальні плани.

Тема 11. Достовірні та артефактні висновки в експериментальному дослідженні.

	Контроль за висновком як заключний етап експериментальної психологічної гіпотези. Основні витоки артефактних висновків. Оцінка валідності експерименту як умова достовірних висновків. Змістовні висновки та логічна компетентність при узагальненні даних психологічного дослідження. Тема 12. Аналіз та представлення результатів психологічних експериментів. Поняття кількісного та якісного аналізу в психологічних експериментах. Наочно – графічне представлення результатів експериментів. Використання комп’ютерів у психологічних дослідженнях. Поняття про науковий стиль. Основні вимоги до структури та оформлення письмового наукового звіту. Вимоги до написання наукової статті. Розділ 4. Типи експериментів у психології Тема 13. Кореляційне дослідження. Поняття про кореляцію. Кореляційний підхід і експериментальне дослідження: кореляційні гіпотези як гіпотези зв’язку. Плани кореляційних досліджень. Тема 14. Психологічні виміри. Поняття психологічного вимірювання. Типи шкал. Види психологічних вимірів. Тестування та теорія вимірів. Основні характеристики стандартизованих діагностичних методів. Тема 15. Факторний експеримент. Багаторівневий експеримент як факторний. Особливості гіпотез, які перевіряють у факторному експерименті. Факторні плани. Тема 16. Галузеві експерименти в психології. Експерименти в загальній психології та психофізіології. Експерименти в віковій, соціальній, медичній психології, психотерапії та консультуванні. Експерименти в сфері психології бізнесу та реклами.
Критерії оцінювання роботи студентів	Загальна система оцінювання курсу : Поточний контроль – 20 балів; Експрес-опитування – 10 балів; Тестування – 10 балів; Контрольна робота – 5 балів; Самостійна робота та індивідуальні (творчі) завдання – 15 балів. Відповідь на екзамені – 40 балів. Разом – 100 балів. Додаткові бали набираються за участь у науково-дослідній роботі: підготовка публікацій і виступ на конференції – по 5 балів; опрацювання завдань із самоаналізу – по 2 бали (за кожну тему). Вимоги до письмової роботи: Конкретизуючи критерії та нормативи оцінювання знань керуємося умовним поділом помилок на змістові і фактичні неточності та недоліки. Змістовими і фактичними неточностями вважаються допущенні огріхи, які не відповідають предметному підходу або суттєво змінюють зміст поняття, положення, твердження. Якщо однакові помилки повторюються, то це вказує на незнання або нерозуміння студентом певного положення і рахуються як одна помилка. Змістові та фактичні неточності свідчать про істотні прогалини в знаннях студента. Недоліками вважаються помилки, які є наслідком неуважності або неохайності студента при відповіді та мають другорядне значення. Три недоліки прирівнюються до однієї помилки. В оцінюванні відповідей встановлюються такі вимоги: 5 балів (відмінно) виставляються, коли допущено не більше одного недоліку; 4 бали (добре) – коли у відповіді немає помилок, але виявлено не більше трьох недоліків, що прирівнюються; 3 бали

(задовільно) – коли у роботі наявні не більше 4 недоліків або зроблено дві помилки; 2 бали (достатньо), коли допущено більше трьох помилок, 1 бал (незадовільно) – якщо у відповіді є 5 і більше помилок; 0-0,9 бали – коли у відповіді немає правильно сформульованих категорій, положень без помилок і недоліків, вона не зараховується.

В оцінюванні **рефератів і презентацій** встановлюються такі вимоги: бали 5 – «відмінно»; 4 – «добре»; 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно». Критерії оцінювання презентацій: Оцінка «відмінно» виставляється при:

- відповідності змісту презентації темі;
- наявності правильного оформлення презентації;
- якісно підготовленої практичної розробки;
- дотриманні всіх вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту.
- наявності електронного або роздрукованого кольорового роздавального матеріалу презентації (екземпляр для кожного члена комісії).

Оцінка «добре» виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.

Оцінка «задовільно» виставляється при наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.

Оцінка «незадовільно» виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

Під час захисту презентацій можна використати критерії оцінювання комп'ютерних презентацій.

Критерії оцінювання рефератів (максимальний бал – 5):

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів: 1) обсяг виконаного реферату (15-16 сторінок); 2) якість написання.

1. Оцінка «відмінно» ставиться за реферат, в якому проблема розглядається вичерпно, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує не менше 5-6 джерел та відповідає чинним правилам оформлення наукової роботи.

2. Оцінка «добре» ставиться за реферат тема якого викладена досить повно, але є певні недоліки у вичерпності логіки викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає чинним правилам оформлення наукової роботи, але містить певні помилки.

3. Оцінка «задовільно» ставиться, якщо обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, або проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки фактичного характеру.

4. Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел. Оформлення не відповідає вимогам визначеним до науково-дослідних робіт.

Розподіл балів за виконання **творчого завдання** (максимально 5 балів): 5 – «відмінно»; 4 – «добре»; 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно». Бали виставляються за такими параметрами: 1) відповідність тексту запропонованій темі – 1 бал, 2) змістовність викладу матеріалу (структурованість та обґрунтованість опису) – 1 бал; 3) узгодженість, послідовність, логічність викладу – бали – 1бал; 4) оригінальність – 1бал; 5) захист роботи – 1 бал. Оцінювання **тестування** (максимально 10 балів): «відмінно» (9-

10 балів); «добре» (8-6 балів); «задовільно» (5-3 бали), «незадовільно» (0-2 бали).

Семінарські заняття

Поточний контроль здійснюється у формі усного опитування, колективних дискусій і обговорень та презентацій самостійно виконаних завдань. Опитування за кожною темою оцінюється від 0 до 5 балів. Відсутність відповіді оцінюється у 0 балів. В оцінюванні усних чи письмових відповідей та тестових завдань враховується: повнота знань (чи знає студент матеріал з даної теми в загальному аспекті); якість знань (як глибоко розуміє студент теоретичний і практичний зміст усіх понять; наскільки свідомо було засвоєно основні поняття й правила); вміння застосовувати набуті знання до розв'язання практичних завдань; знання основних положень стандартів, правильність використання термінології; вміння викласти засвоєний матеріал відповідно до норм сучасної української літературної мови.

Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються в академічних журналах.

Усна відповідь, контрольна модульна робота, експрес-тест, захист індивідуального завдання, підготовка мультимедійної презентації, екзамен.

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі фронтального опитування, виступів на практичних заняттях, психологічних диктантів по категоріальному апарату дисципліни, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;

- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; виконання письмових завдань:
- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань **практичного заняття – 5 балів:**

- **5б.** ставиться, коли студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить покликання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

- **4 б.** ставиться, коли студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.

- **3,0 б.** ставиться студентові, який засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.

- **2 б.** одержує студент, який невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

- **1 б.** одержує студент, який присутній, але сам не приймає активної участі у обговоренні питань теми, що розглядається.

Колоквіум оцінюється балами за шкалою 0 – 5 б.

5 балів – студент повністю виконав самостійну роботу, засвоїв теоретичний матеріал, визначений програмою, логічно і послідовно викладає його. Обов'язковим є знайомство з додатковою літературою, опрацювання її і використання при висвітленні питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. Вільно оперує науковою термінологією.

4,5 бали – одержує студент, який повністю виконав самостійну роботу, засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, ілюструючи прикладами. Обов'язкова додаткова література опрацьована, хоч не завжди використовується при відповіді. Є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків. Знає основні терміни і поняття.

4,0 бали – ставиться студенту, який, виконав 2/3 самостійної роботи, засвоїв матеріал на рівні переказування, досить повно відтворює вивчене, хоч не завжди логічно і послідовно, виникають труднощі при необхідності навести приклад. Опрацьована обов'язкова література і зроблено конспект визначеної додаткової, але у відповіді посилянь або немає, або вони невправні. Знає більшість термінів, розуміє поняття.

3,5 балів – студент виконав ½ самостійної роботи, відповідає на поставлені питання короткими реченнями, невпевнено переказуючи підручник чи конспект. Має уявлення з базових

питань, наводить приклади. Обов'язкову літературу опрацював, має необхідні конспекти. Виявляє розуміння понять, хоч є проблеми з їхньою інтерпретацією; терміни не завжди вживає доречно.

3,0 бали – має студент, який виконав 1/3 самостійної роботи, невпевнено відповідає тільки на питання, які розглядалися на лекціях. Має одиничні конспекти з кожної теми. Приклади наводить при нагадуванні.

2,5 балів – студент виконав близько чверті самостійної роботи, намагається відповідати на теоретичні питання, але текст виходить нелогічним, незв'язаним, хоч виявляє уявлення про проблему. Мовлення бідне, понятійний апарат – елементарний. Конспекти – одиничні.

2,0 бали – студент відповідає «здогадуючись», невпевнено і тільки на одиничні питання, потребує постійної підказки. З самостійної роботи виконано 1-2 завдання, але коментар до них не завжди переконливий. Конспектування неякісне.

1,5- 1 б. – студент представляє тільки письмові завдання, а відповіді на теоретичні питання або повністю неправильні, або частково неправильні.

0 б. – студент відмовляється відповідати або дає неправильні відповіді на всі питання.

1 бал студент може отримати за виконані завдання **самостійної роботи на семінарському занятті**:

1 б. ставиться студенту, який робить вдаль доповнення, виправляє неточності, однак при цьому індивідуально не виступає з окремих питань;

1 б. ставиться студенту, який підготував значний за обсягом та змістом конспект до практичного заняття;

1 б. одержує студент, який старанно працював упродовж заняття, виконував вправи, залучався до колективних обговорень тощо.

Якщо студент жодного разу не відповідав на практичних заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, були учасниками олімпіад, конкурсів тощо можуть нараховуватися додаткові бали: **до 5 балів**.

Студент, який не з'являвся на заняттях (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені практичні заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля. Тривалість виконання модульних контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

Форми проведення модульних контролів під час вивчення дисципліни «Експериментальна психологія»:

- комплексна письмова модульна контрольна робота;
- колоквіум.

До модульних контрольних робіт допускаються всі студенти незалежно від результатів поточного контролю.

Дві МКР у передбачено за результатами вивчення тем модулів 1 і 2. Для проведення модульного контролю розроблено модульні контрольні завдання, які містять по 5 завдань та розроблені у 4

варіантах. Варіанти завдань для модульного контролю є рівнозначні за трудомісткістю.

За виконання завдань модульного контролю студент отримує **контрольну модульну оцінку** (кількість балів), яка враховується в процесі розрахунків модульної оцінки:

- максимальна кількість балів – 5;
- максимальна кількість балів за кожне завдання – 1.

У процесі виконання контрольних завдань студент може користуватися лише тими допоміжними матеріалами, які визначені викладачем. Студентові забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами та користуватися матеріалами, крім дозволених. За умови порушення студентом установлених правил виконання модульного контролю викладач позбавляє можливості продовжувати виконання контрольних завдань, не перевіряє роботу, робить на ній відповідний запис і оцінює нулем балів. Результати контрольного заходу студента, який не з'явився на нього, також оцінюються нулем балів незалежно від причини. Результати перевірки МКР доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Перескладання МКР допускається в терміни, визначені викладачем, під час поточних консультацій.

Студент, який не з'явився на модульний контроль (незалежно від причини), має право один раз повторно пройти модульний контроль у визначені викладачем терміни під час поточних консультацій.

Підсумкова кількість балів за **модуль** (модульна оцінка) визначається за вибором викладача як:

- сума балів за усіма поточними формами контролю, передбаченими робочою навчальною програмою дисципліни (поточна модульна оцінка = модульна оцінка);
- сума балів за всіма формами контролю плюс оцінка підсумкової модульної контрольної роботи (колоквіуму) (поточна модульна оцінка + контрольна модульна оцінка+екзамен = модульна оцінка).

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни «Експериментальна психологія» передбачена така форма семестрового контролю, як екзамен, який проводиться у кінці семестру.

Першим етапом семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової модульної оцінки як суми підсумкових модульних оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх модулів.

Оцінювання якості навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 60 балів) визначається як сума балів поточного контролю та екзамену (40 балів) і відповідає підсумковій семестровій оцінці на другому етапі контролю з дисципліни.

В одному варіанті екзаменаційного білета знаходить відбиток матеріал різних тем курсу. Всі питання кожного варіанта екзаменаційного білета умовно поділяються на три частини, кожна з яких виконує свою функцію. Так, перша частина питань виявляє рівень усвідомленості знань з методологічних засад експериментального дослідження, друга – з питань логіки організації, планування, проведення, інтерпретації результатів

	експерименту орієнтованих на практику, третя – спрямована на виявлення умінь та перспектив оперування матеріалом експериментального дослідження в процесі застосування різних груп методів наукового дослідження. Дві групи питань зорієнтовані на виявлення ступеня грамотності оперування студентів психологічними дослідницькими компетенціями, глибини їх усвідомлення. Третя частина питань і завдань передбачає застосування наявних знань і умінь на практиці, виявлення певного рівня розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців у галузі психологічної освіти в процесі організації експерименту. За відповіді на першу та другу групу питань студент може одержати максимально по 15 балів, за третю – по 10 балів. Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни за КМСОНП (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та дворівневою шкалою «зараховано», «не зараховано», за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності (форма № Н-5.03), Індивідуальний навчальний план студента (форма № Н-2.02), Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем. У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.
Політика курсу	<i>Загальна політика курсу:</i> Студент зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до навчального розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою текстовому форматі, електронних носіях та Інтернет ресурсах. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання. <i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i> Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. <i>Політика щодо академічної доброчесності:</i> Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.
Інформаційне забезпечення	Основна література: 1. Бондарчук О. І. Експериментальна психологія: Курс лекцій. О. І. Бондарчук. К.: МАУП, 2003. 120 с. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ps_02.pdf 2. Галян О. І. Експериментальна психологія: навч. посіб. О. І. Галян. К.: Академвидав, 2012. 400 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/439914.pdf 3. Гічан І. С., Гічан О. І. Експериментальна психологія: практикум. К.: [б.в.], 2004. 180 с. 4. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. Навчальний посібник Житомир, 2005. – 94 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Horbunova_Viktorija/Eksperymentalna_psykholohia_v_skhemakh_i_tablytsiakh.pdf?PHPSESSID=41k99j18cp1iav4aomabap6394

5. Карпенко З. С. Експериментальна психологія: методичні рекомендації до практичного курсу. Івано-Франківськ: Плай, 2000. 76с.
6. Кравчук С. Л. Експериментальна психологія: теорія і практика психологічного експерименту: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С.Л. Кравчук. К.: Київський університет, 2008. 286 с.
7. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 360 с.
https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/library/pidruchniki/psihologiya/eksperimentalna_psihologiya-2.html
8. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус). Навч. Посібник. К.: МАУП, 2002. 128 с.
https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ps_03.pdf
9. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. К.: Знання Прес, 2002. 295 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Sheiko_Vasyl/Orhanizatsiia_ta_metody_ka_naukovo-doslidnytskoi_diialnosti.pdf
10. Arboleda-Flórez J. Considerations on the Stigma of Mental Illness// The Canadian Journal of Psychiatry.2003.-Nov.-P.336 – 344.
11. Corrigan PW, Wassel A Understanding and influencing the stigma of mental illness// Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services. 2008. -№ 46(1). P. 42–48.
12. GaebelW. Baumann A. Interventions to Reduce the Stigma Associated With Severe Mental Illness: Experiences From the Open the Doors Program in Germany// Can J Psychiatry. 2003. Vol 48. № 10. P. 657 – 662.
13. Myronetz S. Motivation in the professionogenesis of specialists in the trade sphere. Herald of KNUTE / S. Myronetz, O. Konovalova. 2017. № 6. S. 107–114.
14. Sartorius N. Fighting stigma: theory and practice World Psychiatry 2002. № 1. P. 26–34.

Додаткова література:

1. Гетьман А.П., Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Психодіагностика. Київ: «Право», 2014.
2. Коваль В. О. Експериментальне дослідження впливу типу дитячобатьківських стосунків на рівень соціально-психологічної адаптації. Матеріали всеукраїнського науково-практичного семінару «Когнітивно-комунікативні стратегії розвитку здобувачів вищої освіти у процесі професійної підготовки». Дніпро: ДДУВС, 2021.
3. Коpecь Л. Класичні експерименти в психології. Київ. 2011.234 с.
4. Лавріненко. О. А. Педагогічна майстерність при викладанні експериментальної психології: теорія, практика, поступ: Монографія / О. А. Лавріненко; наук. ред. Л. П. Вовк. Київ: Богданова А.М., 2009.

Онлайн ресурси:

Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>

	Психологічна бібліотека Псі-фактор: http://psyfactor.org library.univ.kiev.ua (Наукова бібліотека ім. М.Максимовича): library.vsmu.edu.ua/ Національна бібліотека України: nbuv.gov.ua. Національна Парламентська бібліотека України: prlu.kiev.ua
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, проєктор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали